

thingsudvalget bliver jo ikke altid det samme som Landsthingsudvalget sidst. Ganste vist har Rigsretten af 1849 været brugt i 1856, og da kneb det jo, 8 imod 8 for og imod Frifindelse; men det ligger ikke i Rigsrettens, men i Rigsdagens Sammensætning. Naar de derimod siger, at Rigsretten er gaaet bort fra sin formelle Stilling i 1849, saa er det heller ikke rigtigt, og naar de tro, at vi i 1864—65, havde bedre Rigsretsforhold i det væsentlige end nu, saa tage de ogsaa fejl. For da havde vi Rigsraadsforfatningen for den langt overveiende Del af Rigets Finantser, og da bestod Rigsretten af 9 Medlemmer af Landets høieste Retter, 6 valgte i Kjøbenhavn og 3 i Flensborg, sammen med Landstinget, og Landstinget var valgt af 1,200 Dalers Mændene, som man siger; der har De den faktiske Ret paa dette Punkt, før vi fik Forfatningen af 1866. Den faktiske Ret var en Rigsret, der var saaledes sammensat for de $\frac{1}{5}$ af Rigets Finantser og en Rigsret ligesom den i den nuværende Grundlov for $\frac{1}{5}$. Lyngdepunktet, og hvad der vedkommer Rigets Styrelse og Indflydelsen paa Ministeriets Sammensætning laa selvfølgelig der, hvor de fleste Penge vare, altsaa i den konstitutionelle Rigsret; i den Henseende er der altsaa hverken vundet eller tabt væsentlig ved, hvad der skete i 1866. Det vil jeg altsaa sætte Pris paa at faae nærmere at vide. Jeg vilde sætte mere Pris paa, at vi, hvis vi skulle til at røre ved vor Forfatning, saa faae en grundig Forandring, Junigrundloven tilbage igjen med de Forbedringer, som siden den Tid ere blevne nødvendige, f. Ex. en Udvidelse af Valgretten til 25 Aars Alderen, en bedre Rigsret og en anden mere gennemgribende Statsrevisionsvirksomhed o. s. v. efter forskellige andre Landes Forbillede. Jeg skal ikke nærmere antyde Forholdene, men ligesom de europæiske Forhold i 1848—49 hjalp os, saaledes kunne de ogsaa nu komme os til Hjælp med at faae en god Forfatning en Gang endnu. Det skal jeg imidlertid nu ikke opholde mig ved. Jeg indrømmer det ærede Medlem, at jeg et Par Tusinde Gange i Sommer har hørt til Undskyldning for Regjeringen, at jeg er Hovedmand for den Grundlov, vi have. Ja, det er min Skyld, at vi fik Forfatningsindskrænkningen af 2den Oktober 1855, det er min Skyld, at vi fik Grundlovsbestemmelsen af 23de December 1864, hvorved Rigsraadet blev brugeligt og anvendeligt for sit Diemed. Jeg var ganste vist ikke i Rigsdagen, eiheller i Rigsraadet dengang, hverken i 1855 eller 1864, men det er dog min Skyld. Det er ogsaa min Skyld, at de 30 Mænd i Fællesudvalget, hvoriblandt

den ærede Conseilspræsident, i 1866 indstillede den nuværende Grundlov til Vedtagelse. Jeg var rigtignok ikke i Fællesudvalget; jeg var et ungt Medlem dengang, og havde kun været i Thinget i nogle Maaned, men der er ingen Tvivl om, at det er min Skyld. Jeg er ogsaa Skyld i, at Rigsdagen i to Sessjoner, vedtog denne Forandring; jeg var rigtignok ikke i Rigsdagen, men det var dog ogsaa min Skyld. Jeg kom derefter, valgt første Gang, herind, da der sidste Gang skulde spørges, om vi nu vilde tage den nye Forfatningskamp op om Betingelserne for at slaa de to Forfatninger sammen, saa det er ganste vist min Skyld, at der blev sagt Ja til den nuværende Grundlov; thi hvorfor stemte jeg da ikke for 10, saa havde den været forkastet. Hvad vi havde faaet i Stedet, kan rigtignok Ingen vide eller vise, og naar Venstre var i Mindretal dengang, kan man ikke forlange saa Meget af det som, naar Venstre er i stort Flertal, men, som sagt, det er min Skyld Altsammen! Hvorledes har imidlertid dette store Flertal staaet i Kampen om Bevillingsretten? Den Gang fik vi dog hævdet Bevillingsretten. Jeg indrømmer det: Det er mig, der er Skyld i Forfatningen af 1866, og derfor har jeg Grund til at forsvare mig imod de Angreb, der komme fra yngre Politikere, som fortælle, at hvis de havde været med dengang, havde de staaet fast og sagt Nei og atter Nei — men nu, naar Bevillingsretten er under Debat, staa de ikke fast. Jeg tror altsaa ikke paa denne Forsikring. Der var en æret Rigsdagsmand, der udtrede, at Conseilspræsidenten og det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds i Forening havde lavet den nuværende Grundlov. Naa, jeg var altsaa ikke ene om det, men det er vel jagtens mig, der har overtalt Conseilspræsidenten. Men naar jeg nu fuldt ud gjør denne Indrømmelse lige overfor det ærede Medlem fra Veire — thi han kjenner det jo, og var med dengang, han er udmærket inde i vor Forfatnings Historie og veed meget godt, at Stillingen var saaledes, at jeg kunde have forhindret det Altsammen — saa vil jeg dog spørge alle de ærede Herrer, selv om de havde det Standpunkt, at Conseilspræsidenten og det nuværende Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds i Forening have lavet den nuværende Grundlov, og bære Ansvaret derfor — det er jo en mildere Fortolkning — hvorfor maa jeg saa ikke have Lov til at holde den Grundlov, som jeg bærer Ansvaret for, og hvorfor skal Conseilspræsidenten søies? I Virkeligheden er der ikke kommet en Tiendedel af de Angreb paa ham, fordi han bryder den, som der er kommet paa mig, fordi jeg vil holde den;